



Briuselis, 2026 m. rugsėjo 7 d.
(OR. en)

12848/26

Tarpinstitucinė byla:
2026/0257 (NLE)

ENER 551
RELEX 1116
COWEB 107
COEST 646

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. rugsėjo 7 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 464 final
Dalykas:	Pasiūlymas TARYBOS SPRENDIMAS dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos ministrų taryboje, dėl Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių ir ES valstybių narių išduotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų abipusio pripažinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 464 final.

Priedama: COM(2026) 464 final



EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 09 07
COM(2026) 464 final

2026/0257 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos ministrų taryboje, dėl Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių ir ES valstybių narių išduotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų abipusio pripažinimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šio siūlomo Tarybos sprendimo dalykas – pasiūlymas, kuris turi būti pateiktas Sąjungos vardu ir kuriam turi būti pritarta Sąjungos balsavimu Energijos bendrijos ministrų taryboje, dėl numatomos ES valstybių narių ir devynių ES nepriklausančių Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių abipusio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų pripažinimo sistemos.

Poziciją, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu, numatoma pristatyti 2026 m. lapkričio 30 d. Vienoje (Austrija) įvyksiančiame Energijos bendrijos ministrų tarybos posėdyje, kad šis organas ją priimtų. Prieš šį posėdį, 2026 m. lapkričio 24 d., šiam Ministrų taryboje numatytam priimti punktui aptarti ir patvirtinti taip pat Vienoje susitiks Energijos bendrijos nuolatinė aukšto lygio grupė (toliau – Nuolatinė aukšto lygio grupė)

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Energijos bendrijos sutartis

Energijos bendrijos sutarties¹ tikslas – sukurti stabilią reguliavimo ir rinkos sistemą ir bendrą prekybos energija, perduodama tinklais, reguliavimo erdvę įgyvendinant sutartus ES energetikos *acquis* elementus ES nepriklausančiose šalyse, kurios yra Sutarties šalys. Energijos bendrijos sutartis įsigaliojo 2006 m. liepos 1 d. Europos Sąjunga yra viena iš jos šalių². Devynios Energijos bendrijos sutarties šalys, kurios nepriklauso ES, toje sutartyje vadinamos Susitariančiosiomis šalimis.

2.2. Ministrų taryba ir Nuolatinė aukšto lygio grupė

Ministrų taryba užtikrina, kad būtų pasiekti Energijos bendrijos sutartyje nustatyti tikslai. Ją sudaro po vieną kiekvienos Susitariančiosios šalies atstovą ir du ES atstovai. Pagal Energijos bendrijos sutarties 47 straipsnį, ji nustato bendras politikos gaires, imasi priemonių (priima sprendimus arba rekomendacijas) ir priima procedūrinius aktus. Kiekviena Šalis (įskaitant ES) turi po vieną balsą ir, priklausomai nuo svarstomo dalyko, Ministrų taryba taiko skirtingas balsavimo taisykles. Pagal Energijos bendrijos sutarties 78 straipsnį, Ministrų taryba gali veikti tik jei yra atstovaujama dviem trečdaliams Šalių. Atiduotais balsais nelaikomi balsuojant susilaikiusiųjų balsai. Vadovaujantis Energijos bendrijos sutarties 85 straipsniu, numatomam sprendimo projektui priimti reikia, kad visos Šalys balsuotų vieningai.

Nuolatinė aukšto lygio grupė yra Ministrų tarybos pagalbinis organas. Pagal Energijos bendrijos sutarties 53 straipsnio a punktą, ji organizuoja Ministrų tarybos darbą, be kita ko, rengia jos darbotvarkę ir aktus, kuriuos Ministrų tarybai reikia priimti. Nuolatinė aukšto lygio grupę sudaro po vieną kiekvienos Susitariančiosios šalies atstovą ir du ES atstovai. ES turi vieną balsą. Pagal Energijos bendrijos sutarties 78 straipsnį, Nuolatinė aukšto lygio grupė gali veikti tik jei yra atstovaujama dviem trečdaliams Šalių. Atiduotais balsais nelaikomi balsuojant susilaikiusiųjų balsai.

2.3. Numatomas Ministrų tarybos aktas

Šio pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalį siūlomo Tarybos sprendimo dalykas – jo priede išdėstyta pozicija, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi, dėl Energijos bendrijos ministrų tarybos sprendimo dėl ES valstybių narių ir

¹ OL L 198, 2006 7 20, p. 18.

² OL L 198, 2006 7 20, p. 15.

devynių ES nepriklausančių Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių abipusio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų pripažinimo.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Ministrų tarybos sprendimo 2026/xx/MC-EnC projekte (toliau – sprendimo projektas) nustatomos sąlygos ir procedūros, kurių turi laikytis Susitariančiosios šalies arba ES valstybės narės kompetentinga įstaiga vykdydama ES valstybių narių ir Susitariančiųjų šalių abipusį atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų pripažinimą. Jame numatomos vykdymo užtikrinimo ir apsaugos priemonės, kurių tikslas – kad kilmės garantijų sistemos ES ir Susitariančiosiose šalyse būtų sąžiningos.

Direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją³ 19 straipsnio 11 dalyje nustatoma ES valstybių narių abipusio kilmės garantijų pripažinimo sistema ir leidžiama ją taikyti ir trečiosioms valstybėms su sąlyga, kad ES su konkrečia trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl ES išduotų kilmės garantijų abipusio pripažinimo ir kad toje trečiojoje valstybėje yra sukurtos suderinamos kilmės garantijų sistemos.

2021 metais Energijos bendrijos ministrų taryba pritaikė Direktyvą (ES) 2018/2001 Energijos bendrijai ir ją joje priėmė. Todėl tikslinga ES abipusio kilmės garantijų pripažinimo sistemą taikyti ir devynioms ES nepriklausančioms Energijos bendrijos susitariančiosioms šalims (toliau – Susitariančiosios šalys).

Sistemos taikymo mastas būtų išplėstas šiuo pasiūlymu ir prie jo pridedamu sprendimo projektu, kuris gali būti priimtas 2026 m. lapkričio mėn.

Ministrų sprendimo projektas grindžiamas Energijos bendrijos sutarties IV antraštine dalimi, kuria Energijos bendrijai leidžiama imtis priemonių bendrai tinklais perduodamos energijos rinkai be vidaus sienų kurti. Vadovaujantis Energijos bendrijos sutarties 85 straipsniu, Ministrų sprendimo projektą Energijos bendrijos ministrų taryba priimti turėtų vieningu balsavimu. Priimtas sprendimo projektas pagal Energijos bendrijos sutartį ir SESV būtų teisiškai privalomas visoms Susitariančiosioms šalims, ES ir jos valstybėms narėms.

Priimtas Ministrų sprendimo projektas Energijos bendrijoje įsigalios pagal Energijos bendrijos sutarties 42 straipsnio 1 dalį, 47 straipsnio b punktą ir 76, 84 ir 85 straipsnius.

Pozicija, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti Energijos bendrijos ministrų tarybai teikiamam pasiūlymui dėl sprendimo abipusiškai pripažinti Susitariančiųjų šalių ir Europos Sąjungos valstybių narių išduotas atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijas projekto ir Sąjungos vardu Energijos bendrijos ministrų taryboje balsuoti už to sprendimo projekto priėmimą.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais nustatomos „pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

³ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“⁴.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Ministrų taryba yra susitarimu, t. y. Energijos bendrijos sutartimi, įsteigtas organas.

Aktas, kurį turi priimti Ministrų taryba, yra teisinę galią turintis aktas. Vadovaujantis Energijos bendrijos sutarties 76 straipsniu, kuriame nustatyta, kad sprendimas yra teisiškai privalomas tiems, kuriems jis skirtas, ir 40 straipsniu, kuriame numatyta, kad priemonės, kurių imamasi pagal tos sutarties IV antraštinę dalį, turi būti taikomos teritorijoms, kurioms taikoma Europos Sąjungos steigimo sutartis, ir Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių teritorijoms, numatomas aktas bus privalomas pagal tarptautinę teisę.

Numatomais aktais susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Europos Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu tikslu.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su energetika ir iš esmės nėra fiskalinio pobūdžio. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 194 straipsnio 2 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 194 straipsnio 2 dalis kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

⁴ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos ministrų taryboje, dėl Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių ir ES valstybių narių išduotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų abipusio pripažinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2006 m. liepos 1 d. įsigaliojo Energijos bendrijos sutartis (toliau – Sutartis), Sąjungos sudaryta 2006 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimu 2006/500/EB;
- (2) remdamasi Sutarties 47 straipsnio b punktu ir 76 straipsniu, Ministrų taryba gali priimti priemones, t. y. sprendimus arba rekomendacijas;
- (3) 42 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Energijos bendrija gali imtis priemonių bendrai tinklais perduodamos energijos rinkai be vidaus sienų kurti. Pagal Sutarties 40 straipsnį, kai tokios priemonės priimanamos, jos yra privalomos Sąjungai ir visoms Energijos bendrijos susitariančiosioms šalims;
- (4) stabilios reguliavimo ir rinkos sistemos, galinčios pritraukti investicijų į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių, sukūrimas, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo skatinimas, prekybos energija sąlygų nustatymas vienoje bendroje reguliavimo erdvėje, energijos rinkų konkurencingumo didinimas platesniu geografiniu mastu ir masto ekonomijos išnaudojimas yra vieni iš Energijos bendrijos sutarties 2 straipsnyje nustatytų pagrindinių tikslų;
- (5) kad būtų pasiekti nustatyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies tikslai, Susitariančiosios šalys turi gerokai padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros savo teritorijose mastą;
- (6) kadangi kilmės garantijomis galutiniams vartotojams įrodoma, kad atitinkamas elektros energijos kiekis buvo pagamintas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gali būti perduodamas atskirai nuo kitos pagamintos elektros energijos, jos turi rinkos vertę, galinčią padėti toliau skatinti investicijas į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių;
- (7) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (toliau – Direktyva (ES) 2018/2001) 19 straipsnyje nustatoma Europos Sąjungos valstybių narių abipusio kilmės garantijų pripažinimo sistema ir leidžiama ją taikyti ir trečiosioms valstybėms, jei yra tenkinamos tam tikros sąlygos;

- (8) atsižvelgiant į tai, kad Direktyva (ES) 2018/2001 buvo Ministrų tarybos sprendimu 2021/14/MC-EnC pritaikyta Energijos bendrijai ir joje priimta, ir į tai, kad Europos Sąjunga yra Energijos bendrijos šalis, tikslinga ES abipusio kilmės garantijų pripažinimo sistemą taikyti ir Energijos bendrijos susitariančiosioms šalims, kai tik jos tenkina šiame sprendime nustatytas sąlygas;
- (9) kad Energijos bendrijos susitariančiosios šalys ir Europos Sąjungos valstybės narės galėtų abipusiškai pripažinti kilmės garantijas, visos Šalys turi suvienodinti savo principus ir teisinius reikalavimus ir nuolat veiksmingai jų laikytis. Todėl būtina nustatyti sąlygas, kurias prieš pripažinimą ir po jo turėtų tenkinti kiekviena Susitariančioji šalis;
- (10) turėtų būti nustatyta procedūra, kaip atlikti su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų pripažinimu susijusį vertinimą, priimti susijusius sprendimus ir užtikrinti susijusių taisyklių vykdymą;
- (11) todėl Komisija Sąjungos vardu turėtų Energijos bendrijos ministrų tarybai pasiūlyti sprendimą dėl Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių ir Europos Sąjungos valstybių narių išduotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų abipusio pripažinimo. Be to, Komisija turėtų 2026 m. lapkričio 30 d. turinčiame įvykti Ministrų tarybos posėdyje Sąjungos vardu balsuoti už tą pasiūlymą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisijai suteikiami įgaliojimai Energijos bendrijos ministrų tarybai pateikti šio sprendimo priede išdėstytą pasiūlymą dėl sprendimo dėl Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių ir Europos Sąjungos valstybių narių išduotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų abipusio pripažinimo.

2 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2026 m. lapkričio 30 d. įvyksiančiame 24-ajame Ministrų tarybos posėdyje, yra pritarti šio sprendimo priede išdėstyto pasiūlymo dėl sprendimo dėl Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių ir Europos Sąjungos valstybių narių išduotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kilmės garantijų abipusio pripažinimo priėmimui.

3 straipsnis

Neesminiams šio sprendimo priede išdėstyto pasiūlymo pakeitimams Komisija, atsižvelgusi į Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių pateiktas pastabas, gali prieš arba per Ministrų tarybos posėdį pritarti be papildomo Tarybos sprendimo.

Jei Ministrų taryba šio sprendimo priede išdėstyto pasiūlymo 2026 m. lapkričio 30 d. įvyksiančiame 24-ajame savo posėdyje priimti negalės, jis gali būti be papildomo Tarybos sprendimo, laikantis Energijos bendrijos darbo tvarkos taisyklių, priimtas korespondencijos būdu po to posėdžio.

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė